

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT „BOGDAN PETRICEICU HASDEU” DIN CAHUL

Aprobat

Senatul Universității de Stat
„Bogdan Petriceicu Hasdeu”
din Cahul,
proces-verbal nr. 06 / 03
din 21 februarie 2025

Sergiu CORNEA

Coordonat

Ministerul Educației și Cercetării al
Republicii Moldova

„_____” _____ 2025

PROGRAM DE PERFEȚIONARE

Domeniu de formare profesională: 0114 Formarea profesorilor

Specialitatea: 0114.11 Istorie

Denumirea programului: ISTORIE

Nivelul CNC: 6 ISCED

Numărul total de ore / credite de studii: 600 / 20

Baza admiterii: diplomă de studii superioare de licență sau un act echivalent de studii

Limba de instruire: română

Forma de organizare: cu frecvență / la distanță

CAHUL, 2025

DESCRIEREA PROGRAMULUI

1. Programul de formare profesională continuă prezent, este elaborat în conformitate cu cerințele cadrului normativ și cu politicile educaționale existente, respectând exigențele integrării europene, preluând experiența națională și internațională din domeniu și având în vedere necesitățile sociale și educaționale ale școlii moderne.

Programul de perfecționare **Istorie**, este destinat studiului de perfecționare pentru profesorii de istorie din școlile cu instruire în limba română. La elaborarea programului s-a ținut cont cu strictețe de prevederile cadrului normativ și politicilor educaționale existente, de realizările naționale în domeniu, de indicațiile și exigențele metodologice pentru elaborarea genului respectiv de documente, precum și de rigorile sociale și educaționale ale școlii contemporane. Astfel, programul are la bază documentele reglatorii, precum urmează:

- *Metodologia de elaborare a programelor de educație a adulților în cadrul învățării pe tot parcursul vieții*, aprobată prin Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr. 785 din 30.05.2024;
- *Nomenclatorul domeniilor de studii și al specialităților în învățământul superior*, aprobat prin HG nr. 412 din 12.06.2024;
- *Regulamentul cu privire la educația adulților*, aprobat prin HG nr. 222 / 2024 din 26.03.2024;
- *Metodologia de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă și a Regulamentului de calcul al taxelor la serviciile prestate în cadrul evaluării externe a calității programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă*, aprobată prin HG nr. 616 din 18.05.2016, cu modificările ulterioare;
- *Regulamentul de atestare a cadrelor didactice din învățământul general, profesional tehnic și din cadrul serviciilor de asistență psihopedagogică*, aprobat prin ordinul Ministrului Educației, Culturii și Cercetării nr. 1091 din 07.10.2020, cu modificările ulterioare;
- *Standarde de competență profesională ale cadrelor didactice din învățământul general*. Chișinău, 2016;
- *Curriculum național. Aria curriculară: EDUCAȚIE SOCIOUMANISTICĂ. Disciplina ISTORIA ROMÂNILOR ȘI UNIVERSALĂ. Clasele V – IX, Chișinău, 2019.*
- *Curriculum național. Aria curriculară: EDUCAȚIE SOCIOUMANISTICĂ. Disciplina ISTORIA ROMÂNILOR ȘI UNIVERSALĂ. Clasele X – XII, Chișinău, 2019.*
- *Cadrul național al calificărilor*. Standard de calificare: Profesor cu specializare la diverse discipline școlare. Nivel 6 CNCRM. Domeniul de formare profesională FORMAREA PROFESORILOR;
- *Strategia de dezvoltare „Educația-2030”. Programul de implementare a Strategiei de dezvoltare „Educația 2030” pentru anii 2023-2025*, aprobată prin HG nr.114 din 07.03.2023.

Concepția formării. Programul de formare profesională continuă la **Istorie** își propune drept scop:

- asigurarea unei dimensiuni naționale și europene a proceselor de formare continuă a personalului didactic preuniversitar;

- creșterea calității serviciilor prestate de cadrele didactice care predau Istoria națională și universală în învățământul preuniversitar prin dezvoltarea competențelor;

- dezvoltarea competențelor profesionale prin intermediul proceselor evolutive de abordare inovativă a unor concepte precum: curriculum, strategii de comunicare didactică, metode moderne în activitatea de predare – învățare – evaluare și de stimulare a creativității elevilor, utilizarea softurilor educaționale în proiectarea activității didactice;

- dezvoltarea sistemului de competențe fundamentale: *competențe profesionale*: competențe cognitive, competențe funcțional-acționale; *competențe complementare*: competențe digitale, competențe lingvistice, competențe de consiliere; *competențe transversale*: competențe de rol, competențe de dezvoltare personală și profesională; *competențe de conducere, de îndrumare și de control*;

- dezvoltarea următoarelor dimensiuni profesionale: dimensiunea cognitiv-axiologică, dimensiunea motivațional-atitudinală și dimensiunea acțional-strategică.

Obiectivul principal al programului de perfecționare **Istorie** constă în formarea specialiștilor de înaltă calificare, punându-se accentul pe aprofundarea studiilor în domeniul concret de cercetare a istoriei naționale și universale, atât prin intermediul activităților teoretice / științifice, cât și prin intermediul activităților practice. Având în vedere nevoile particulare ale cadrelor didactice și experiența profesională atinsă, activitățile teoretice și practice din cadrul programului vor urmări actualizarea și dezvoltarea competențelor personalului didactic din învățământul preuniversitar, ținând obiectivul adaptării reușite a serviciilor educative la provocările școlii de astăzi.

Pentru a răspunde nevoilor de dezvoltare personală, formarea continuă în domeniu de formare: *Istorie* permite actualizarea cunoștințelor și a abilităților în ceea ce privește fundamentele predării: metode și tehnici de predare-evaluare, cunoștințe disciplinare sau de specialitate în formarea și dezvoltarea profesională, abilități de implementare a tehnologiilor informaționale și comunicaționale în procesul instructiv-educativ etc.

Destinația programului: Programul de perfecționare la **Istorie** vizează formarea profesională continuă a cadrelor didactice din instituțiile de învățământ preuniversitar. Potrivit destinației programului, formarea continuă va include:

a) actualizarea și dezvoltarea, prin programe de formare/perfecționare periodică, a competențelor în domeniul de specializare corespunzător calificării (diplomei de licență) obținute prin formarea inițială;

b) dezvoltarea competențelor pentru evoluția în cariera didactică, prin sistemul de pregătire și obținere a gradelor didactice;

c) dobândirea de noi competențe prin actualizarea noilor cuceriri ale științei în domeniul istoriei naționale și universale;

d) dobândirea unor competențe complementare care largesc gama activităților prestate de personalul didactic (competențe digitale, competențe de comunicare, competențe interculturale, competențe lingvistice, competențe de consiliere ș.a.);

e) dezvoltarea și extinderea competențelor transversale privind rolurile sociale și dezvoltarea personală și profesională, interacțiunea și comunicarea cu mediul social și cu mediul pedagogic, asumarea de responsabilități privind organizarea, conducerea și îmbunătățirea performanței strategice a grupurilor profesionale, autocontrolul și analiza reflexivă a propriei activități ș.a.

Condițiile de acces la programul de perfecționare *Istorie* constă în deținerea diplomei de studii superioare de licență sau un act de studii echivalent.

Programul prevede 150 de ore de contact direct și 450 de ore de studiu individual care se echivalează cu 20 de credite profesionale. Orele cu prezență fizică se vor desfășura în cadrul Universității de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul și sunt monitorizate de Centrul de formare continuă al instituției. Orele de activitate individuală sunt realizate independent de către beneficiarii programului de studii și sunt monitorizate de către cadrele didactice titulare ale unităților de curs predate, conform **Programului** de formare profesională continuă la *Istorie*.

2. Finalitățile de studii. Beneficiarul programului de perfecționare în *Istorie* va dobândi:

A) cunoștințe, precum:

- noile orientări în domeniul științei istorice și metodologia didactică;
- tehnici și strategii centrate pe învățare: *învățarea prin argumentare, învățarea incidentală, învățarea bazată pe context, gândirea computațională, predarea adaptivă, învățarea cooperativă, învățarea bazată pe proiect;*
- cadrul legislativ-normativ în domeniul educației;
- politici educaționale naționale și europene;
- plan-cadru pentru învățământul gimnazial și liceal;
- concepția curriculumului national;
- curriculumul disciplinelor ariei curriculare *Educație socioumanistică* din învățământul gimnazial/liceal;
- principiile managementului curriculumului în învățământul gimnazial/liceal;
- repere conceptuale ale diverselor tipuri de proiectare didactică;
- particularități ale proiectării didactice a disciplinelor socioumaniste incluse în programul învățământului gimnazial și liceal.
- particularități ale parteneriatului educațional;

- tipuri de familie, stiluri de educație în familie;
- particularități ale comunicării părinți-copii;
- factori educaționali, modalități de interacțiune educațională.
- factori de dezvoltare a conflictelor, modalități de prevenire/dezamorsare/depășire a conflictelor;
- tipuri și stiluri de comunicare;
- specificul interacțiunii elevilor în clasă, caracteristicile managementului clasei de elevi;
- particularități psihologice a elevilor din ciclul gimnazial
- tendințe ale evoluției teoriei și practicii educaționale;
- idei inovative în domeniul învățământului gimnazial și liceal;
- modalități de formare continuă.

B) aptitudini, precum:

- politici educaționale;
- plan-cadru pentru învățământul gimnazial/liceal;
- concepția curriculumului național;
- curriculumul disciplinei Istoria românilor și universală din învățământul gimnazial și liceal;
- principiile managementului curriculumului în învățământul gimnazial/liceal;
- identificarea documentelor normative;
- analiza critică a documentelor de politici în domeniul educațional;
- utilizarea planului-cadru pentru învățământul gimnazial/liceal;
- implementarea curriculumului învățământului gimnazial/liceal;
- identificarea resurselor bibliografice relevante;
- selectarea reperelor teoretice adecvate situațiilor educaționale;
- aplicarea reperelor teoretice în context educațional concret, cu luarea în considerație a particularităților individuale ale elevilor;
- utilizarea domeniilor științifice conexe ca sursă de informare și elaborare a mesajului educațional;
- selectarea, prin diverse mijloace a informației relevante obiectivelor curriculare ale disciplinelor din învățământul gimnazial/liceal din domeniile științifice conexe;
- formularea mesajului educațional, adaptat la particularitățile clasei de elevi și particularitățile individuale;
- utilizarea conceptelor, noțiunilor din domeniile conexe în realizarea procesului educațional;
- adaptarea strategiilor didactice la particularități specifice de vârstă a elevilor din ciclul gimnazial/liceal;
- utilizarea diverselor tehnologii în realizarea procesului didactic cu elevii din ciclul gimnazial/liceal;
- elaborarea și aplicarea instrumentelor de evaluare;

- aprecierea și notarea elevilor în corespundere cu cadrul conceptual al evaluării performanței școlare;
- identificarea situațiilor generatoare de conflict;
- determinarea modalităților de prevenire / dezamorsare/depășire a situațiilor de conflict;
- aplicarea diverselor tipuri și stiluri de comunicare;
- analiza caracteristicilor clasei de elevi ca grup social;
- utilizarea tehnicilor/instrumentelor de determinare a structurii clasei de elevi;
- identificarea nevoilor de formare continuă;
- stabilirea priorităților în dezvoltarea profesională.

C) responsabilitate și autonomie, precum:

- executarea responsabilă a sarcinilor profesionale în condilii de autonomie;
- executarea rolurilor și activităților specifice muncii în echipă și distribuirea sarcinilor între membri pe nivele subordonate;
- conștientizarea nevoii de formare continuă, utilizarea eficientă a resurselor și tehnicilor de învățare pentru dezvoltarea personală și profesională.

D) competențe transversale, precum:

- asumarea responsabilității pentru activitatea educațională realizată, promovarea politicilor educaționale și a cadrului valoric;
- realizarea managementului procesului educațional în conformitate cu prevederile normative;
- manifestarea autonomiei profesionale și personale în luarea deciziilor privind tehnologiile educaționale;
- demonstrarea creativității, inițiativei, deschiderii spre schimbare estimând/evaluând adecvat contexte și orientări strategice educaționale;
- realizarea activității de mentorat în cadrul echipei profesionale;
- estimarea și corectarea activității educaționale în raport cu schimbarea finalităților și contextului educațional;
- asumarea responsabilității pentru calitatea procesului educațional;
- selectarea reperelor conceptuale și metodice în realizarea activității educaționale;
- autocunoașterea și autorealizarea în plan profesional și personal;
- realizarea activităților educaționale cu aplicarea principiilor și normelor de deontologie profesională;
- cooperarea eficientă în echipe de lucru profesionale, interdisciplinare și de interacțiune cu diverși factori educaționali în vederea realizării procesului educațional;
- soluționarea problemelor educaționale, prin crearea de parteneriate educaționale, gestionarea posibilităților formative ale diverșilor actori implicați în proces;

- comunicarea eficientă în limba oficială a statului în diverse situații socio-profesionale;
- valorificarea diversității culturale în diverse contexte educaționale;

E) Competențe profesionale generale, precum:

- valorificarea cadrului normativ - reglatoriu și a politicilor educaționale, din perspectiva asigurării calității educației demonstrând corectitudine/spirit critic și responsabilitate;
- proiectarea procesului educațional pentru diverse grupuri-țintă, în cadrul reperelor conceptuale și a cadrului metodologic aprobat, valorificând abordarea inter- și trasdisciplinară și gândirea critică și creativă;
- realizarea procesului educațional cu diverse grupuri-țintă și în diverse contexte, prin utilizarea creativă a tehnologiilor educaționale adecvate paradigmei acceptate, manifestând atitudine responsabilă față de individualitatea subiecților;
- realizarea conexiunii inverse în procesul educațional, adaptată la reperele conceptuale și la diverse medii de învățare;
- crearea unui parteneriat educațional eficient, în baza potențialului formativ al diferșilor factori educaționali, demonstrând deschidere și implicare;
- soluționarea constructivă a conflictelor interpersonale și instituționale, a situațiilor problemă în domeniul educațional, manifestând asertivitate și toleranță;
- evaluarea procesului educațional prin raportarea la cadrul normativ și metodologic aprobat, în vederea luării unor decizii de eficientizare;
- gestionarea dezvoltării profesionale continue, în corespundere cu tendințele evoluției reperelor teoretice și a practicii educaționale, dând dovadă de motivație și responsabilitate.

F) Competențe profesionale specifice, precum:

- utilizarea și valorificarea cadrului normativ-reglatoriu și a politicilor educaționale, din perspectiva asigurării calității educației în învățământul gimnazial și liceal la Istoria Românilor și Universală;
- valorificarea reperelor psihologice și pedagogice, privind particularitățile educaționale și dezvoltarea personalității elevului din ciclul gimnazial și liceal, prin intermediul disciplinei Istoria Românilor și Universală;
- comunicarea unui mesaj educațional relevant legităților și principiilor de dezvoltare a domeniilor științifice conexe, concepției disciplinei Istoria Românilor și Universală studiată, obiectivelor învățământului gimnazial/liceal și particularităților de vârstă a elevului ciclului gimnazial/liceal;
- proiectarea procesului educațional pentru învățământul gimnazial/liceal, în baza reperelor conceptuale ale disciplinelor de învățământ și particularităților de vârstă a elevului ciclului respectiv;

- realizarea procesului educațional cu elevii ciclului gimnazial/liceal, prin valorificarea potențialului domeniilor științifice conexe, aplicarea tehnologiilor educaționale adecvate particularităților de vârstă;
- evaluarea rezultatelor școlare ale elevilor din ciclul gimnazial/liceal, în baza reperelor conceptuale ale disciplinei și particularităților de vârstă;
- crearea unui parteneriat educațional eficient, în baza potențialului formativ al colegilor din cadrul instituției de învățământ, a familiei și altor factori educaționali implicați în formarea personalității elevului din ciclul gimnazial și ciclul liceal;
- soluționarea constructivă a conflictelor și situațiilor de problemă în cadrul clasei de elevi, între elev și familie sau instituția de învățământ, manifestând respect și toleranță;
- gestionarea dezvoltării profesionale continue, în corespundere cu tendințele evoluției reperelor teoretice și a practicii educaționale în general și a teoriei și metodologiei învățământului gimnazial/liceal în special, dând dovadă de motivație și responsabilitate.

3. Relevanța programului pentru piața forței de muncă. Programul de perfecționare *Istorie* este esențial pentru dezvoltarea profesională a cadrelor didactice oferind oportunități de actualizare și perfecționare a competențelor în domeniul educației, istoriei naționale și universale, științelor socioumaniste. Acest program sprijină specialiștii în desfășurarea activităților didactice în învățământul preuniversitar, cu accent pe predarea Istoriei românilor și universală.

În contextul actual al schimbărilor demografice și al cerințelor crescânde din sistemul educațional, cadrele didactice care urmează acest program își consolidează competențele profesionale și beneficiază de oportunități sporite pentru stabilitatea locului de muncă într-o singură instituție de învățământ, fie că este vorba despre o școală sau un centru educațional.

Obiectivele programului sunt aliniate cu strategiile naționale de dezvoltare, cum ar fi Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2030”, Strategia de dezvoltare „Educația 2030” și alte documente de politici educaționale, care subliniază importanța corelării formării continue a cadrelor didactice cu cerințele pieței muncii. Programul este monitorizat, evaluat și actualizat periodic pentru a răspunde nevoilor angajatorilor și cerințelor în schimbare ale societății.

Perfecționarea obținută în urma finalizării acestui program permite cadrelor didactice să își îmbunătățească activitatea didactică în instituțiile de învățământ preuniversitar, în calitate de profesori de istorie, precum și să se adapteze noilor cerințe pedagogice și metodologice. De asemenea, Universitatea colaborează strâns cu angajatorii pentru a revizui planurile de învățământ, asigurând, astfel, că participanții sunt pregătiți conform cerințelor actuale din educație.

Prin aceste măsuri, programul nu doar că facilitează dezvoltarea profesională continuă a cadrelor didactice, dar contribuie și la îmbunătățirea calității sistemului educațional, oferind profesioniști bine pregătiți și capabili să răspundă provocărilor actuale din domeniul educației.

4. Oportunități de angajare în câmpul muncii: Absolvenții programului de formare continuă *Istorie*, pot aplica competențele profesionale în calitate de profesori - cadre didactice, care predau disciplina la nivel de învățământ gimnazial, liceal, colegiu, școli profesional-tehnice. Programul de studii respectiv funcționează în baza principiilor generale ale unei societăți democratice și asigură accesul liber la formarea profesională fără discriminare de gen, etnie, rasială sau de altă natură.

5. Condiții de realizare a Programului. Centrul de Formare Continuă al Universității de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul este asigurat integral cu resursele materiale necesare pregătirii specialiștilor în domeniul 0114 Formarea profesorilor prin perfecționare, instituția deține: săli de calculatoare conectate la Internet, softuri educaționale pentru instruire și evaluare, manuale, reviste etc. Instituția dispune de cadre didactice cu o înaltă pregătire profesională și cu o vastă practică de activitate în domeniu. Biblioteca achiziționează permanent diverse surse didactice: manuale, dicționare, culegeri de documente, literatură științifică și metodică, literatură de popularizare a cunoștințelor istorice etc.

A) Mijloace de formare: În procesul realizării programului de formare continuă vor fi utilizate mijloace:

- *audiovizuale* (înregistrări audio, video, emisiuni, prezentări electronice etc.),
- *materiale – bi- și tridimensionale* (culegeri de documente, colecții de reviste de specialitate, literatură științifică și de popularizare, memorii, planșe, scheme, fotografii, instrumente, aparate etc.)
- *textuale / verbale* (legi, normative, instrucțiuni, regulamente, recomandări, algoritmi etc.).

Utilizarea lor va facilita și va media procesul de predare-învățare, va asigura cu materialele necesare eficiența formării continue a specialiștilor. Mijloacele de formare vor fi ajustate pe măsura necesităților beneficiarilor programului de studii.

B) Metode de formare:

- *metode tradiționale* (conversația; dezbateră, exemplu, algoritmul etc.);
- *metode moderne* (brainstorming-ul, metoda „ciorchinelui”, proiectul etc.);
- *metode de deschidere* (de spargere a gheții, jocuri, energizante și de sondare a așteptărilor);
- *metode de informare, de construire a cunoașterii și a dezvoltării intelectuale* (lecturi, prezentări, tehnici de vorbire, instruire interactivă, demonstrații) etc.

C) Resurse de timp: Durata cursurilor de formare continuă este de 5-6 săptămâni. Activitățile se vor desfășura în conformitate cu planul, aprobat de Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova și conform ofertei aprobate de Senatul USC.

Perioada de studii	Activități didactice	Sesiuni de examene
--------------------	----------------------	--------------------

Fiecare modul se va realiza pe parcursul unei săptămâni	Circa 25 – 26 de ore săptămânal	Monitorizarea lucrului individual pe parcursul perioadei de studii	Evaluare curentă pe parcursul orelor	Evaluare la finele modulului prin prezentarea lucrării / proiectului elaborat
---	---------------------------------	--	--------------------------------------	---

D) Forme și modalități de evaluare:

- *Evaluare inițială / predictivă* – chestionare de identificare a nevoilor de formare; teste de diagnosticare a nivelului de pregătire și determinare a intereselor, a opțiunilor cadrelor didactice;
- *Evaluare formativă / continuă* – teste de formare, teste de diagnosticare și evidență a formării competențelor, eseuri, proiecte individuale și de grup, prezentări/demonstrații, chestionare, evaluare reciprocă, portofolii, studii de caz, rezolvarea unor situații de problemă, feedback-ul etc.
- *Evaluare sumativă/finală* – elaborarea portofoliului, prezentarea unui proiect didactic al unei unități de învățare – verificare (admis / respins).

E) Echipa de formare care asigură programul de perfecționare:

- Cadre didactice a Universității de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul de la Catedra de Istorie și Teoria Educației, Catedra de Limbi și Literaturi: *Chiciuc Liudmila*, dr. conf. univ., *Croitoru Costin*, dr. conf. univ., *Ghelețchi Ion*, dr. lect. univ., *Lungu Polina*, dr. conf. univ., *Petcu Valeriana*, dr. conf. univ., *Grosu Liliana*, dr. conf. univ., *Iliciev Maxim*, dr., lector univ., *Bîrlea Svetlana*, dr. conf. univ., *Mihăilescu Natalia*, dr. conf. univ.,
- Personal de sprijin (Centrul de Formare Continuă; SMCGCC; Secția Asistență Informatică etc.).
- Cadre didactice din instituțiile universitare și din învățământul preuniversitar.

F) Spații educaționale: USC dispune de o bază materială și didactică necesară realizării obiectivelor propuse, de spații pentru desfășurarea activităților de curs, seminar/training, tehnologii necesare pentru realizarea activităților de training, de monitorizare a lucrului individual, bibliotecă.

6. Planul de învățământ:

Nr. ord.	Unități de curs	Numărul de ore					Forma de evaluare	Nr. de credite
		Total	Contact direct	Studiul individual / Activități practice	Contact direct			
					Teoretice	Practice / seminare		
1.	Didactica disciplinei școlare <i>Istorie</i>	300	75	225	30	45	secvență de lecție	10

2.	Psihopedagogie	180	45	135	15	30	schimb de bune practici	6
3.	Tehnologii informaționale și comunicaționale în educație	60	15	45	5	10	test	2
4.	Dezvoltarea profesională	60	15	45	5	10	chestionar	2
	Total	600	150	450	55	95	4	20

La finele **fiecărei unități** de învățare/modul se va realiza evaluarea unității de învățare/modulului, exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual.